

DECIZIE
mun. Hîncești

din 22 decembrie 2017

nr.07/ 14

**Cu privire examinarea implementării
Planului raional de acțiuni în domeniul
Drepturilor omului**

Reieșind din Planul național de acțiuni în domeniul drepturilor omului pentru anii 2017-2021, în scopul monitorizării și asigurării controlului asupra realizării prevederilor Deciziei Consiliului raional nr. 02/28 din 24.03.2017 pct. 5 (examinarea implementării Planului raional de acțiuni în domeniul drepturilor omului) ,, privind realizarea Planului de activitate a Consiliului Raional Hîncești pe anul 2017”, în temeiul art. 46 din Legea nr. 436 din 28.12.2006 privind administrația publică locală, Consiliul raional Hîncești, **DECIDE:**

1. Se ia act de Raportul prezentat de dl Dionis URSU, persoana responsabilă de domeniul drepturilor omului (Anexa);
2. Se pune în sarcina persoanei responsabile de domeniul drepturilor omului, să monitorizeze respectarea prevederilor legale privind drepturile omului cu raportarea ulterioară la organele competente în domeniu.
3. Controlul executării prezentei decizii se pune în sarcina dnei Vera PATRAȘCU, vicepreședintele raionului.

Președintele ședinței:
Contrasemnează:

Secretarul
Consiliului Raional Hîncești

Valentin CALCATENIUC

Elena MORARU TOMA

RAPORT
cu privire la examinarea implementării Planului de acțiuni
în domeniul drepturilor omului

Planul național de acțiuni în domeniul drepturilor omului pentru anii 2017-2021 (în continuare “PNADO”) este al treilea document de politici publice care are ca scop asigurarea respectării și promovării drepturilor omului în Republica Moldova. La baza elaborării PNADO au stat recomandările formulate și acceptate de republica Moldova urmare celui de-al II-lea ciclu al Evaluării Periodice Universale din cadrul Consiliului ONU pentru Drepturile Omului din octombrie 2016, precum și recomandările formulate de alte mecanisme internaționale de monitorizare a drepturilor omului.

Totodată, dat fiind faptul că în septembrie 2015 republica Moldova, împreună cu alte 192 de state membre ale ONU, s-a angajat să pună în aplicare Agenda de dezvoltare durabilă 20130, aprobată prin declarația Summit-ului de la NEW York privind dezvoltarea durabilă din 25.09.2015, la elaborarea PNADO au fost luate în considerație țintele Obiectivelor de dezvoltare durabilă incluse în agenda menționată.

Promovarea PNADO are drept scop garantarea suplimentară a implementării unor măsuri care să permită dezvoltarea și prosperarea, în condiții egale, tuturor cetățenilor Republicii Moldova. În mod prioritar se vizează asigurarea faptului că toți cetățenii, în special cei din grupurile vulnerabile, să beneficieze de drepturile fundamentale, de garanțiile cadrului legal și de servicii oferite în corespundere cu standardele internaționale drepturile omului. PNADO urmărește promovarea interesului public în domeniu protecției și respectării drepturilor omului.

Reeșind din Planul național de acțiuni în domeniul drepturilor omului pentru anii 2017-2021, prin Dispoziția Președintelui raionului nr.237-d din 14 octombrie 2015 și în baza Dispoziției Prim-ministrului nr.124-d din 22.09.2015, specialistul principal (resurse umane) Dionis Ursu a fost numit responsabil de domeniul drepturilor omului.

În scopul monitorizării și asigurării controlului asupra realizării Planul raional de acțiuni în domeniul drepturilor omului pentru anii 2017-2021, prin Dispoziția nr.292 din 17 noiembrie 2016 a Președintelui raionului , a fost creat Grupul de lucru sub egida Președintelui raionului, întru realizarea Planului național de acțiuni în domeniul drepturilor omului pentru anii 2017-2021.

Principala sarcină a Grupului de lucru a fost pregătirea și înaintarea către Consiliul raional spre aprobare Planul raional de acțiuni în domeniul drepturilor omului pentru anii 2017-2021, fiind aprobat de către Consiliu prin decizia nr.4/7 din 26 mai 2016.

Programul a fost repartizat autorităților publice locale ,secțiilor direcțiilor și serviciilor constituite în raion.

Misiunea autorităților administrației publice locale - este satisfacerea necesităților legitime ale cetățenilor din comunitate (apărarea, promovarea și respectarea drepturilor , libertăților și a intereselor generale ale persoanelor fizice și juridice) prin prestarea serviciilor publice de calitate.

La moment autoritățile publice locale, serviciile constituite în raion, desfășoară o anumită activitate în scopul asigurării respectării și protecției drepturilor fundamentale ale omului.

Referitor la Dreptul la muncă și crearea condițiilor prielnice de muncă.

Pe teritoriul r-lui Hîncești , la situația din 01 noiembrie 2016, activează peste 14,5 mii agenți economici din diferite domenii ale economiei. Ponderea esențială în numărul total al agenților economici aparține sectorului privat – 89%, întreprinderilor cu proprietate publică revenind – 8%, iar celor cu participare a capitalului străin – 1%.

Din totalul agenților economici peste 11869 sunt GȚ înregistrate, peste 700 agenți economici își desfășoară activitatea în domeniul comerțului, circa 200 agenți economici activează în domeniul industriei prelucrătoare.

Respectarea și protecția dreptului la muncă este monitorizată de către Agenția Oficiului Forței de Muncă. În scopul informării agenților economici și a populației referitor la prevederile Legii nr.102-XV din 13.03.2003 “Privind ocuparea forței de muncă și protecția socială a persoanelor aflate în căutarea unui loc de muncă” cu modificările ulterioare, serviciile acordate și locurile de muncă vacante, despre obligațiile și drepturile fiecărei persoane, Oficiul Forței de Muncă asigură populația cu informația necesară asupra pieței de muncă. În acest sens, în clădire unde este amplasată Agenția dată, sunt instalate panouri informative.

Pe parcursul anilor 2016-2017, au fost organizate 4 târguri ale locurilor de muncă, la care au participat 18 agenți economici cu 536 locuri vacante și 945 persoane în căutarea locului de muncă. Din numărul total de persoane în căutarea unui loc de muncă, 55% au fost tineri. În rezultatul petrecerilor târgurilor – 432 persoane au fost amplasate în câmpul muncii.

Pe perioada raportării au fost organizate 24 ședințe ale Clubului muncii la care au participat peste 60 agenți economici care au organizat 12 seminare la care au participat 237 persoane. În rezultatul acestor ședințe 115 persoane au fost înmatriculate la cursuri de reciclare și perfecționare.

Pe parcursul anilor 2016-2017 de ajutor de somaj au beneficiat peste 243 persoane.

Măsurile întru asigurarea protecției muncii sunt întreprinse și de către alte servicii publice constituite în teritoriu. Inspecția Muncii și subdiviziunile teritoriale permanente organizează controale tematice privind respectarea Legislației în domeniul relațiilor de muncă și de protecție a muncii. La fel, anual, de către Direcția Agricultură și Alimentație se organizează atestarea locurilor de muncă din agricultură.

Întru îndeplinirea prevederilor Codului Muncii și Hotărârii Guvernului RM nr.152 din 19.02.2003, de către Inspecția pentru protecția muncii sunt elaborate instrucțiuni metodice pentru agenții economici referitor la testarea locurilor de muncă cu condiții grele și nocive.

În domeniul asigurării drepturilor la ocrotirea sănătății. Asigurarea respectării drepturilor pacienților este realizată prin următoarele activități :

- accesul general al populației la informația afișată pe panourile de informare ale Spitalului raional Hîncești și a subdiviziunilor acestuia (OMF, CS și CMF). Este afișată Carta Europeană a Drepturilor pacientului, care conține informația cu privire la drepturile și obligațiile pacientului;

- asigurarea dreptului copilului la sănătate este realizată de către medicii de familie a instituțiilor medico-sanitare din raion, sunt organizate pentru femeile gravide cicluri de lecții privind pregătirea psiho-emoțională. Pe parcursul la 11 luni ale anului curent au fost pregătite 948 viitoare 6 mame. Se promovează importanța alăptării nou-născuților de către mamă. În prezent în raion sunt 923 copii în vârstă de până la 1 an de zile, dintre care 658 care se află la alimentație artificială sau mixtă. În rezultat, pe parcursul a 11 luni ale anului curent s-a micșorat morbiditatea și s-a micșorat mortalitatea infantilă de la 7,0% (în anul 2016) la 6,8% (în 11 luni 2017).

În IMPS Spitalul raional Hîncești, a fost creată o școală ale mamei și copilului și femeilor gravide.

În domeniul asigurării dreptului la un mediu sănătos. Întru îndeplinirea prevederilor art.37 a Constituției RM, care stipulează că fiecare om are dreptul la un mediu sănătos, în raionul Hîncești se întreprind acțiuni concrete pentru asigurarea populației cu apă potabilă calitativă.

Se efectuează lucrări de renovare a apeductelor din satele Ciuciuleni, Onești, Pervomaiscoe, Crasnoarmeiscoe, orașul Hîncești.

Pe parcursul anului 2017 inspectorii de stat pentru ecologie au efectuat 213 controale, iar în 11 luni ale anului 2017 - 158 controale privind respectarea Legislației ecologice de către persoane fizice și juridice.

Pe parcursul anului 2016 au fost întocmite materiale pe contravenții și trași la răspundere administrativă în număr de 264, iar pe perioada de raport a anului 2017 – 185 materiale.

Au fost lichidate 171 surse de poluare a aerului, solului și resurselor acvatice.

Pe parcursul anilor 2011 – 2015 a fost amenajat un depozit special pe teritoriul primăriei Stolniceni, unde au fost colectate și depozitate 89

,7 tone de pesticide, substanțe toxice necunoscute și interzise pentru folosire, care ulterior au fost transportate în Franța pentru prelucrare.

În anul 2017 în Fondul Forestier de Stat s-au plantat 72,3 ha de pădure, au fost supuse regenerării 270,1 ha de teren de păduri, iar în 9 luni ale anului curent au fost sădite plantații forestiere pe o suprafață de 70 ha, și au fost supuse regenerării naturale 171,3 ha de teren de păduri.

Propagarea unui mediu înconjurător sănătos se face prin intermediul publicației raionale „Curierul de Hîncești”, buletinului informativ „Arca lui Noe”, foilor volante și diferitor pliante.

În domeniul dreptului la educație. Conform Legii „învățământului” și a Planului Național de Acțiuni „Educație pentru toți”, Direcția Generală Învățământ, Tineret și Sport monitorizează procesul de respectare a drepturilor omului în instituțiile de învățământ. Drept exemplu poate servi organizarea în anul de învățământ 2016-2017 a unui șir de activități educaționale cu elevii și profesorii, seminare sub genericul :

- ore pentru sănătate
- deprinderi de viață
- egalitatea șanselor
- drepturile salariaților din R.Moldova.
- conferințe teoretico-practice privind respectarea drepturilor omului în R.Moldova.

În instituțiile școlare din raion permanent este promovat modul sănătos de viață. În acest sens în instituțiile școlare au fost organizate un ciclu de măsuri în vederea conștientizării pericolului infecției cu HIV/SIDA, a daunei folosirii drogurilor, a fumetului și altele.

În ianuarie 2016 a fost organizat lunarul sub genericul „O Moldovă fără droguri, narcomanie, SIDA- crima secolului XXI”.

Fiecare unitate școlară își expune materialele la compartimentul vizat în cadrul unei Agende medicale.

Este permanent la control problema școlarizării copiilor de vârstă 7-16 ani. În anul de studii 2015-2016 nu au fost copii neșcolarizați, iar pentru anul de studii 2016-2017, la momentul raportării nu sunt școlarizați – 1 copil.

Pentru familiile socialmente vulnerabile, la începutul anului de studiu 2016-2017, de către Consiliul Raional a fost acordat un ajutor material în sumă totală de 115 mii lei.

La moment în toate 47 instituții de învățământ este organizată alimentația copiilor din familiile social vulnerabile.

În domeniul asigurării drepturilor copilului.

În raionul Hîncești a fost creat și funcționează Consiliul pentru protecția drepturilor copilului, condus de vice președintele raionului dna Vera Patrașcu. În cadrul ședințelor acestui Consiliu sunt examinate diverse probleme care țin de protecția drepturilor copiilor minori.

În cadrul Direcției Învățământ, activează un specialist răspunzător de problemele protecției drepturilor copilului.

În raion activează patru Centre comunitare pentru copiii din familii aflate în situație de risc (Centre de reabilitare socială a copiilor) în satele Lăpușna, Sărata Galbenă, Cotul Morii, Pogănești de serviciile cărora beneficiază 86 copii. Aceste Centre sunt finansate din bugetul local.

La fel, pe teritoriul raionului, activează și 10 instituții de alternativă - case de copii de tip familie, în care la moment cresc și se educă 38 copii rămași fără supravegherea părinților .

În domeniul asigurării dreptului la protecția socială.

Asigurarea dreptului la protecția socială, mai ales a bătrânilor singuratici, este una din problemele primordiale ale Autorităților administrației publice locale.

În acest context, prin Decizia Consiliului raional Hîncești, pe parcursul anilor , pe teritoriul raionului au fost deschise 2 aziluri pentru bătrâni în satul Sărata Galbenă. În primul Azil de bătrâni din s.Sărata Galbenă la moment sunt cazați 50 bătrâni, capacitate fiind de 50 persoane, care sunt îngrijiiți și deserviți de un personal calificat. Iar la al doilea azil cu o capacitate de cazare de 40 persoane , la moment sunt 40 bătrâni, la fel deserviți de personal calificat.

Pentru bătrânii singuratici din orașul Hîncești activează cantina socială de caritate, unde zilnic sunt alimentați circa 100 persoane.

Persoane cu dizabilități, severitatea I și II, beneficiază de compensații nominative pentru călătorii în mijloacele de transport public.

În domeniul asigurării dreptului la informație, libertății opiniei și exprimării.

În incinta clădirii Consiliului raional, cât și în clădirile tuturor primării sunt instalate și afișate panouri cu informații utile pentru populație.

Consiliul raional Hîncești este în strînsă colaborare cu ziarului raional „Curierul de Hîncești”, care lunar editează 4-5 numere cu un tiraj de 3800 exemplare.

În unele primării ale raionului , lunar, se editează buletinul informativ al primăriei.

În toate sursele de informare menționate mai sus, permanent sunt publicate materiale referitor la activitatea zi de zi a autorităților publice locale.

În domeniul prevenirii și combaterii traficului de ființe umane.

De rînd cu un șir de comisii ce activează pe lângă Aparatul Președintelui raionului, a fost formată și activează Comisia raională pentru combaterea traficului de ființe umane.

În cadrul celor 2 ședințe ale Comisiei susmenționate a fost examinată situația traficului de ființe umane în raion.

Reprezentanții Procuraturii raionale și a Inspectoratului de Poliție au informat despre cazurile traficului de ființe umane, care se află sub urmărire penală. Au fost aduse la cunoștință cine mai des cad pradă acestui fenomen, procedeele atragerii în mrejele traficului. De asemenea s-au examinat propunerile privind măsurile, acțiunile ce urmează a fi întreprinse în domeniul combaterii traficului de ființe umane.

Cel mai des cad pradă traficului de ființe umane minorii care nu sunt în de ajuns supravegheați de către părinți, bunei, rude.

Vreau să menționez, că în or.Hîncești activează Centrul de Drept Hîncești. Scopul CDC este protecțiași promovarea reală a drepturilor omului, a legislației în vigoare .

La moment Centrul de Drept Hîncești, în parteneriat cu Asociația Femeilor de Carieră Juridică a lansat Oficiul Regional Hîncești al Centrului pentru Prevenirea Traficului de Femei, în cadrul căruia sunt oferite servicii gratuite de asistență juridică și psiho-socială, inclusiv și reprezentare victimele traficului de ființe umane în instanțele de judecată, acordându-le ajutorul financiar în parteneriat cu Organizația Internațională pentru Migrație și Organizația Internațională a Muncii – filialele din Republica Moldova.

Perspectiva soluționării problemelor susmenționate este în conlucrarea autorităților publice locale cu societatea civilă, deoarece numai cu ajutorul organizațiilor obștești se pot acoperi lipsurile și golurile problemelor discutate.

**Specialist principal (resurse umane)
în cadrul Aparatului Președintelui raionului**

Ursu Dionis

Contrasemnează:
Secretarul Consiliului raional Hîncești

Elena MORARU TOMA